

LŐNHÁRT MELINDA

Motor

(Anyámnak)

– Ha megveszi azt a motrot, tőlem elköszönhet, mert én akkor kifutok a világból! – kiáltotta az ajtóból Lajos után. – Tudja jól, kik jártak motorral, mehet is vissza a német kurvájához rajta!

Azzal Manyika úgy vágta be az üveges ajtót, hogy az menten be is tört. Sírva fordult be a seprű után. Hát most már muszáj volt felemlítenie neki, hogy igenis tud a dolgról, akkor is tud, ha sohasem mondta eddig, és annak idején szó nélkül adta át neki azt a zsinórírással címzett borítékot, ami attól az idegen nőtől jött. Tud, tőr, és egyetlen porcikája sem kívánja vissza azt a régi világot. Potyogtak a könnyei a szilánkok közé, és beharapta a száját, miközben sepert.

Szerencsére egyik gyermek sem serteptért a közelében, a kislány bent aludt, a fiúcska meg épp a kertben kereste a málnát, mit sem sejtve az újabb viharról. Mióta a motorvásárlás szóba jött, Manyi folyton fulladozott a könnyeitől, mindennap eltörött valami, hol egy tányér, hol egy pohár, csak úgy kicsúsztak a dolgok a kezéből, a kétségek és a félelmek dagadtak benne, mint egy Mikszáth-novellában a fekete felhők árvíz előtt.

A nagyobbik, a Lajoska, még a háború előtt született, de a leányka, a kis Manyi, a hasában volt végig, a bombázások alatt is úgy rohantak le mindig a pincébe, aztán úgy szülte meg azon a háborús karácsonyon, hogy akkor már semmitől sem félt, csak a Lajost szerette volna már itthon tudni. Nem ment az sem olyan könnyen, akkor még semmit se tudtak róla, csak azt, hogy Németországig jutott.

Egy támadás alatt Lajos közelében esett le egy bombarepsz, fél fülére megsüketült, hadikórházba került, amnéziás lett, s a háború már lassan kifulladt, de Lajos még mindig nem tudta, ki ő és honnan jött, csak az amerikai fogságra emlékezett. Lassan már indultak haza a vonatok, s ő még mindig a hadikórház kopott ágyát nyomta, emlékek és gyökerek nélkül. Nem nagyon volt ember, akivel beszélhetett, csak az az ápolónő. Nem is volt tulajdonképpen senkije, csak egyszerűen megkedvelték egymást, vele beszélhetett, már amennyire németül tudott, ő volt az utolsó, aki bent feküdt.

Lajos nem tudta, de a lány még hegedülni is hallotta őt a baleset előtt a kórház ablakából, de aztán jött a támadás, a bomba, a vér, a süketség és az emlékezetkiesés. A napi kórházi teendőik, az ápolás, a gyógyítás rutinját átítatta valami tiszta segíteni akarás, minek következtében Lajos mégis-

LŐNHÁRT MELINDA (1975, Kolozsvár) tanár, költő. Kötetei: A látható hiány (2014), Szaggatott (2018, mindkettő a Várad kulturális folyóirat kiadásában jelent meg Nagyváradon). Kolozsváron él. Jelenleg a Györgyfalvi Általános Iskola magyar-tanára.

csak magához tért. Egy nap a kórház ablakából meglátott egy várandós asszonyt, akkor Manyika is eszébe jutott. Nehezen ugyan, de hazakerült hát végre.

A nagyobbik kiabálni kezdett: „Édesanyám, jött egy katona!”, és kiszaladt a hátsó kertbe, a kicsi meg az asztal alá bújt. Onnan nézte végig, hogy az anyja a katona nyakába ugrik, hogy nevetnek, ölelkeznek, csókolóznak, sírnak, onnan nézte az egész cirkuszt. A felnőttek meg is feledkeztek magukról is meg a gyerekekről is, este mégis előcsalogatták őket valahogy. „Ne féljetek, édesapa hazajött!” Lajoska megbátorodott, az ölébe ült vacsora után, de a kicsi éjjel sem jött elő, napokra bekuckózott az asztal alá, hiába kérelték.

Lajos hallotta a Manyi kifakadását, de nem nézett vissza, roppantak a lépései a májusi fűvön, a kertajtó nyikorgása aztán mindent lezárt. Mikor kilépett az utcára, rágyújtott, és csak aztán sóhajtott föl: „Tudhatnád, hogy én már rég visszatértem hozzád, anyukám!”

Vissza is tért a motorral, hiába esett kétségbe Manyi. A gyerekek nagyon szerették, folyton fuvarozta őket, a kicsi ki se akart szállni a csónakból, csak Manyi nem ült be soha. „Az nem nekem való!” – mondogatta, ha froclizták vele. Magában mindig hozzátette: „Azzal csak a németek, csak azok a rosszféle tiszték jártak, ha beleül, menjen is vele a német kurvához!”

A kis Manyi tizedik születésnapja közeledett. Tortát kellett sütni. Mondta is a leánykának vacsora után, menjen be a receptes füzetéért a szobába, keressenek valamit holnapra. Nem mindennap tízéves a mama lánya. Manyika izgatottan futott a szekrényhez. Kinyitotta az üvegajtót, megfogta a receptes füzetet, de amikor a szekrényajtót már zárta volna vissza, kiesett egy boríték: gyönyörű betűkkel volt ráírva a papa neve, a címük, s a hátán csak egy név és valami Planckenkirschenbaden. Két papír volt benne, egy idegen, amelyben szerepelt az apja neve, de semmit nem értett belőle, és egy másik levélke, az anyja írásával, biztos, sietve írhatta a mama, nem sokkal az ő születése után. 1947. Leült a perzsára és olvasta.

„Drága barátnóm, Gizi! Ismersz engem és a családom. Meséltem, hogy Lajos milyen nehezen tért haza. Az az ápolónő tehet róla. Tudom, hogy soha nem válaszolt Lajos neki, mert amikor hazatért, minket választott. De ez a motorláz szörnyű egy dolog! Hát nem szégyelli magát a vén kujon? Motorra ülünk, amire csak a németek? A tiszték? Futottam előlük a nagy hasammal! Tudod, miről beszélek. Csak a gyerekeim segítsd, ha én most ki is lépek a világból. Szerettük egymást, de az élet megalázott. Lajos még mindig csak a motorra gondol, ami által szakadékot ás közénk. Isten óvjon mindnyájatokat, végtére is nem Lajos hibás, se az a német nő, se én, se a tiszték, csak ez a lázas élet. Bocsássatok meg! Manyika.”

A kislánynak könnyek szöktek a szemébe, de végtelen hála öntötte el amiatt, hogy ezt a levelet soha nem adták fel.

– Hol vagy már, nem jössz? – hangzott a konyhából.

A leveleket és a borítékot zsebre vágta, majd odacsapta az irkát az asztalra.

– Diósat süss! Az a kedvencünk, a fatörzs torta! És amíg sütöd, mi motorozunk a papával holnap. Majd Lajoska segít neked. Ezt kérem a születésnapomra.

Semmit nem vettek észre. Nem tudták, hogy már ő is tudja a titkot. Gizi néni, a keresztanyja is ott volt másnap. „Úgy megkomolyodott ez a leánka!” – dűnnyögte, miközben folyton a fogaihoz koccantotta a desszertes villát. A kislány nézte az őt ünneplőket, egyszerre látta kívülről is, belülről is mindet, és tudta, hogy mindegy, mit mondanak, a diós tortánál és a motorozásnál úgyszincsen semmi jobb. Amikor a papa motorozni indul és ő mellette a csónakban ül, a piros sál lecsúszik a fejről, de ő még elkapja, és a haját közben tépi a szél, annál úgyszincs semmi se jobb.